

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

**O să vă cam
usture**

Libris.RO

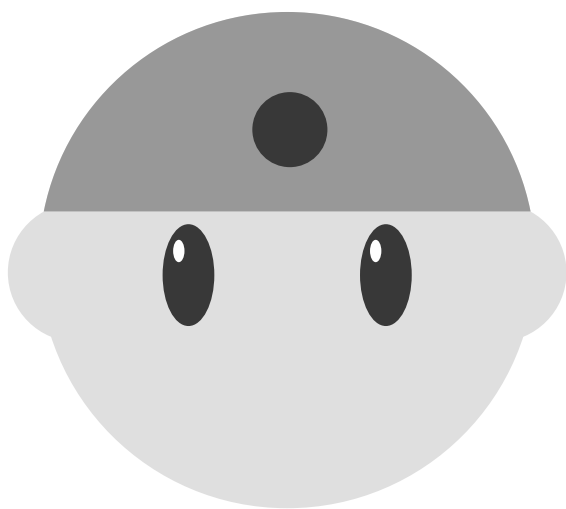
Respect pentru oameni și cărți

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

O să vă cam usture

Jurnalele secrete ale unui medic junior

Traducere
din engleză de
Cristian Ionescu

ADAM KAY

 Narator

POVEȘTI
REALE,
BINE
SCRISE

Titlul original al acestei cărți este: *This is Going to Hurt: Secret Diaries of a Junior Doctor* de Adam Kay.

Copyright © Adam Kay 2017

© Publica, 2018, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KAY, ADAM

O să vă cam usture! : jurnalele secrete ale unui medic junior / Adam Kay;

trad.: Cristian Ionescu. - București : Publica, 2018

ISBN 978-606-722-316-3

I. Ionescu, Cristian (trad.)

821.111

NARATOR este o marcă înregistrată a editurii PUBLICA

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DESIGN: Alexe Popescu

CORECTORI: Rodica Crețu, Liliana Duță

DTP: Dragoș Tudor

<i>introducere</i>	11
<i>stagiar</i>	15
<i>rezident – primul post</i>	41
<i>rezident – al doilea post</i>	67
<i>rezident – al treilea post</i>	89
<i>rezident-șef – primul post</i>	109
<i>rezident-șef – al doilea post</i>	135
<i>rezident-șef – al treilea post</i>	159
<i>rezident-șef – al patrulea post</i>	189
<i>medic specialist</i>	219
<i>urmările</i>	241
<i>scrisoare deschisă adresată ministrului sănătății</i>	247
<i>mulțumiri</i>	249

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

*Lui James,
pentru sprijinul lui șovăielnic*

*Precum și mie,
fără de care această carte nu ar fi fost posibilă*

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Din respect pentru intimitatea prietenilor și colegilor care, poate, nu vor să fie recunoscuți, am alterat unele detalii personale. Ca să păstrez confidențialitatea privitoare la pacienți, am schimbat informațiile clinice care puteau duce la identificarea oricăror persoane, am modificat datele* și am denaturat numele**. De ce-am făcut-o, dracu' știe, că doar nu mai pot să mă amenințe că-mi taie capul!

---

* Am lucrat mult în săli de nașteri și oamenii au tendința să-și amintească datele de naștere ale copiilor lor.

** Am folosit, în general, numele unor personaje secundare din *Harry Potter*, ca să înlocuiesc un coșmar avocătesc cu altul.

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

În 2010, după șase ani de școală și alți șase petrecuți prin saloane de spitale, mi-am dat demisia din postul de doctor junior. Părinții mei nu m-au iertat nici până-n ziua de azi.

Anul trecut, Colegiul General al Medicilor mi-a trimis o notificare că o să-mi scoată numele din registrul medicilor. N-aș putea spune c-am fost din cale afară de șocat, dat fiind că nu mai practicasem medicina de fix jumate de deceniu*, dar la nivel emoțional a însemnat mare lucru să închid definitiv acest capitol al vieții mele.

Pentru camera mea de oaspeți a fost o veste minunată, fiindcă am început să golesc tot felul de cutii pline de hârțoage vechi și să toc paginile mai abitir decât contabilul lui Jimmy Carr. Singurul lucru pe care l-am salvat din fălcile morții a fost portofoliul meu de formare profesională. Medicilor li se recomandă să-și indexeze toate experiențele clinice într-un dosar numit pompos „practică

---

* O cercetare făcută de Ministerul Sănătății în 2006 a arătat că publicul larg crede (și pe bună dreptate) că medicii trec prin evaluări anuale. Adevărul e că, pe atunci, doctorii puteau să profeseze bine-mersi din ziua în care-și luau diploma până în ziua în care ieșeau la pensie, fără să verifice careva dacă mai țin minte ce capăt al seringii intră în pacient. Abia în 2012, în urma anchetei din cazul Harold Shipman, a fost introdus un proces de reatestare, prin care medicii sunt evaluați la fiecare cinci ani. Cred c-ați avea ceva emoții în traficul de pe drumurile publice, dacă mașinile ar face revizia tehnică obligatorie la același interval, dar, chiar și așa, e mai mult decât nimic, nu?

reflexivă”. Răsfoind dosarul prima oară după mulți ani, practica mea reflexivă părea să însemne că urcam în camera de relaxare a doctorilor și îmi notam orice lucru cât de cât interesant care se întâmplase în ziua respectivă, ca un fel de Anne Frank a medicinei (numai că în condiții de cazare mai proaste).

Printre chestii amuzante și banalități, printre nenumăratele obiecte scoase din orificii și mărunțișuri birocratice, mi-am amintit de programul ucigător și de impactul colosal pe care experiența de medic junior l-a avut asupra vieții mele. Citind din urmă, am simțit că așteptările de la mine erau exagerate până la extrem și nerezonabile, dar pe atunci le acceptam ca făcând parte din job. Au existat, într-adevăr, momente când nici n-aș fi tresărit dacă o notiță zicea „înotat până în Islanda, la clinica de îngrijire antenatală” sau „azi a trebuit să mănânc un elicopter”.

Cam în același timp când eu retrăiam toate astea prin jurnalele mele, medicii juniori de-acum tocmai intraseră sub tirul politicianilor. N-am putut să nu constat că versiunea lor asupra lucrurilor nu prea reușea să ajungă la oameni (poate pentru că erau la muncă non-stop) și m-a izbit faptul că opinia publică nu află adevărul despre ce înseamnă de fapt să fii doctor. Așa că, în loc să ridic din umeri și să bag la tocător dovezile, am hotărât că trebuie să fac ceva ca să echilibrez balanța.

Deci iată-le: jurnalele pe care le-am ținut în anii petrecuți în NHS*, cu veruci și toate cele. Cum e să muncești în linia întâi, ce repercusiuni au apărut în viața mea privată și cum, într-o zi teribilă, totul mi s-a părut prea mult. (Scuze că devoalez finalul, dar și la *Titanic* v-ați uitat știind prea bine care e deznodământul.)

Narrator

12

Adam Kay

---

* National Health System – sistemul public de sănătate din Marea Britanie (n.tr.).

Pe parcurs o să vă ajut cu termenii medicali și o să vă dau informații de context legate de fiecare job despre care vă povestesc. N-o să vă tratez ca pe medicii tineri, așa că n-o să vă arunc unde e apa cea mai adâncă, așteptându-mă să știți exact ce aveți de făcut.

Narator

13

O să vă cam usture

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Decizia de a face medicină e, în esență, o versiune a mesajului de e-mail pe care-l primești la începutul lunii octombrie, în care ți se cere să alegi ce meniu vrei pentru petrecerea de Crăciun de la firmă. Fără îndoială, o să alegi pui, ca să mergi la sigur, și, mai mult ca sigur, totul o să fie bine. Dar dacă, în preziua petrecerii, îți apare pe Facebook o filmare îngrozitoare de la un combinat avicol și asisti fără să vrei la o operațiune masivă de tăiere a ciocurilor? Dacă moare Morrissey în noiembrie și, în semn de respect, întorci spatele stilului de viață de până atunci, devotat aproape exclusiv consumului de carne? Dacă te pricopsești între timp cu o alergie periculoasă la escalo-puri? Nu în ultimul rând, niciun om nu știe ce-ar prefera la cină, cu șaizeci de cine mai devreme.

Orice doctor își alege cariera la șaisprezece ani, cu doi ani înainte de vârsta legală la care poți să trimiți prin telefon o poză cu propriile organe genitale. Când te așezi și optezi pentru materiile principale de studiu, în ultimii ani de liceu, ești lansat pe-o traiectorie care continuă până când ori te pensionezi, ori mori și, spre deosebire de petrecerea de Crăciun de la firmă, Janet de la achiziții n-o să-ți înlocuiască puiul cu frigăruile ei de brânză halloumi. Cu el rămâi.

Narator

15

O să vă cam usture

La șaispe ani, motivele pentru care-ți dorești să urmezi o carieră în medicină sunt, în general, din filmul: „Mama/tata e doctořiță/doctor”, „Îmi place maxim serialul *Holby City*” sau „Vreau să pun umărul la tratarea cancerului”. Motivele unu și doi sunt comice și-atât, iar al treilea ar fi complet rezonabil – deși un pic prea ambițios – dacă n-ar fi faptul că de asta se ocupă cercetătorii, nu doctorii. În plus, pare cam nedrept să-i ceri cuiva de vârsta asta să-și țină cuvântul dat. E ca și cum ai declara desenul cu „Vreau să mă fac astronaut” pe care l-ai făcut la cinci ani drept act cu efecte juridice.

Personal, nu țin minte ca medicina să fi fost vreodată o alegere făcută în cunoștință de cauză, ci mai degrabă setarea implicită a vieții mele – cam ca tonul de apel de la telefon sau poza cu munți pe care o găsești instalată pe ecranul computerului. Am crescut într-o familie evreiască (deși ai mei erau evrei mai mult de dragul mâncării), m-am dus la genul de școală care e, în esență, o fabrică de cârnați calibrată să scoată doctori, avocați și miniștri și tata era doctor. Era, practic, scris pe pereți.

Dat fiind că la facultățile de medicină sunt câte zece candidați pe loc, doritorii trebuie să treacă printr-un interviu și numai cei care fac față cu brio la interogatoriu primesc drept trofeu un bilet de intrare. E de la sine înțeles că nici nu te înscrii dacă n-ai de la 10 la 10 plus pe linie, așa că universitățile iau decizii bazându-se pe alte criterii decât performanța școlară. Desigur, demersul are logică: un medic trebuie să fie apt din punct de vedere psihologic pentru job – capabil să ia decizii sub o presiune înfricoșătoare, capabil să le dea vești proaste rudelor îndurerate, capabil să aibă de-a face cu moartea în fiecare zi. Trebuie să aibă ceva care nu poate fi nici memorat, nici notat: un doctor mare trebuie să aibă o inimă uriașă și o

Narrator

16

Adam Kay

aortă dilatată, care să pompeze un lac nețărnut de compasiune și bunătate omenească.

Cel puțin, așa ați crede voi. În realitate, facultățile de medicină nu dau nici doi bănuți găuriți pe nimic din toate astea. Nici măcar nu te întreabă dacă te ia cu leșin când vezi sânge. În schimb, au o fixație cu activitățile extracurriculare. Studentul lor ideal e căpitan la două echipe sportive, campion la natație pe comitat, șeful orchestrei de tineret și redactor la ziarul școlii. Practic, e un concurs de Miss Popularitate, dar fără panglici de mătase pe umăr. Uitați-vă la articolele despre orice doctor celebru de pe Wikipedia și o să găsiți: „S-a dovedit a fi un jucător de rugby desăvârșit în liga de tineret. A excelat ca fondist și, în ultimul an de școală, a fost căpitan secund al echipei de atletism”. Această descriere specifică e a unui anumit dr. H. Shipman, deci poate că sistemul de selecție nu-i fără cusur.

Cei de la Imperial College din Londra au fost satisfăcuți că premiile pe care le-am luat la pian și saxofon, nivelul avansați, precum și niște cronici de teatru scrise în dorul lelii pentru revista școlii mă calificau la marele fix pentru viața prin saloane de spital, așa că, în 1998, mi-am făcut bagajul și m-am îmbarcat în drumul plin de pericole și lung de zece kilometri de la Dulwich până în South Kensington.

După cum vă puteți imagina, învățarea fiecărui detaliu în parte al anatomiei și fiziologiei corpului uman, plus a oricărui mod în care se poate defecta, e un efort gargantuesc. Dar frisonul dat de faptul că urma să devin cândva doctor – ceva atât de măreț încât ajungi să-ți schimbi, literalmente, numele, ca un supererou sau un criminal internațional – m-a propulsat să-mi ating țelul de-a lungul a șase ani interminabili.

Narator

17

O să vă cam usture

Si apoi iată-mă ajuns medic junior*. Aș fi putut să mă duc la orice concurs gen „Știi și câștigi” pe subiectul „corpul uman”. Oamenii de-acasă ar fi țipat în fața televizoarelor că subiectul ales e prea vast și cuprinzător, că ar fi trebuit să merg pe ceva gen „ateroscleroză” sau „mon-turi”, dar s-ar fi înșelat. Aș fi rupt gura târgului.

În sfârșit, a venit timpul să fac pasul spre spital, înarmat cu toate aceste cunoștințe enciclopedice și gata să transform teoria în practică. Arcul nici că putea fi mai încordat. Așa c-am încasat lovitura în plin când am descoperit că-mi petrecusem un sfert din viață la facultatea de medicină și asta nu mă pregătise nici pe departe pentru existența demnă de Jekyll și Hyde a unui stagiar**.

Ziua, jobul era digerabil, chiar dacă plicticos până la sânge și cronofag până la nebunie. În fiecare dimineață te prezinți la „vizita în saloane”, unde întreaga echipă de doctori se perindă agale pe la căpătâiul fiecărui pacient. Tu mergi în urma lor ca o rățușcă hipnotizată, cu capul aplecat într-o parte într-o manieră grijulie, notând fiecare silabă care iese din gura seniorilor – programează un RMN, fă o trimitere la reumatologie, aranjează un EKG. După aia îți petreci restul orelor de muncă (plus, în general, încă vreo patru neplătite) îndeplinind zecile, uneori sutele de sarcini primite, completând formulare, dând telefoane. Pe scurt, ești un asistent personal mai poleit. Parcă nu pentru asta învățasem pe brânci, dar în fine.

---

* „Medic junior” se referă la oricine care nu e medic primar. Denumirea creează confuzie, dat fiind că mulți dintre acești „medici juniori” sunt, în fapt, destul de seniori – unii au o vechime de 15 ani, și-au luat doctoratul și diverse alte calificări postuniversitare. E, întrucâtva, ca și cum le-ai spune tuturor de la Westminster, în afară de prim-ministru, „politicieni juniori”.

** Ierarhia vine așa: stagiar, rezident, rezident-șef, medic specialist, medic primar. De curând au redenumit gradele și acum pornesc de la F1, F2 și merg până la ST1-7. Toată lumea folosește în continuare vechea terminologie, cam ca atunci când Coco Pops au fost botezate, pentru scurt timp, Choco Krispies.

Turele de noapte, pe de altă parte, îl făceau pe Dante să pară Disney. Erau un coșmar fără sfârșit care mă făcea să regret că-mi dăduse vreodată prin cap că pregătirea mea e insuficient utilizată. Noaptea, medicul stagiar primește un pager mititel, alintat drăgăstos „bipăitoarea”, la pachet cu responsabilitatea pentru absolut toți pacienții din spital. Și, futu-i, nu erau puțini deloc! Rezydentul și rezydentul-șef din schimbul de noapte erau jos, la camera de gardă, unde triau și internau pacienții, în timp ce tu te ocupai de saloanele de pe secție, singur la cârma corabiei. Care corabie era și uriașă, și în flăcări, plus că nimeni nu prea te-a învățat să navighezi. Ai studiat la școală despre examinarea sistemului cardiovascular al pacientului, cunoști fiziologia vascularizației coronariene, dar, chiar dacă știi să recunoști fiecare indiciu și simptom de infarct, este extrem de dificil să gestionezi unul în realitate pentru prima oară.

Vin bipuri după bipuri – salon după salon, asistentă după asistentă, urgență după urgență – și nu conțin nici o clipă, cât e noaptea de lungă. La camera de gardă, colegii tăi seniori se ocupă de pacienți care au o problemă specifică, să zicem, pneumonie sau un picior rupt. Pacienții tăi au urgențe asemănătoare, dar ei sunt deja internați, ceea ce implică din capul locului existența unor probleme majore. E ca un fel de „fă-ți burgerul singur”, cu simptome peste care pui afecțiuni peste care pui boli: consulți un pacient cu pneumonie care a fost internat cu insuficiență hepatică sau un pacient care și-a rupt piciorul căzând din pat după o criză de epilepsie. Tu, un om, devii un departament mobil de primiri urgențe, deși ești, în principiu, nepregătit, timp în care te uzi flească de secreții corporale (și nici măcar din cele plăcute) și evaluezi un șir nesfârșit de pacienți care se simt îngrijorător de rău și care, cu 12 ore mai devreme, fuseseră îngrijiți de o întregă echipă de doctori. Deodată, îți se face dor de sesiunile

de 16 ore de treburi administrative. (Sau, la modul ideal, de un fel de job de compromis, care să nu fie nici foarte-foarte jos, nici foarte sus față de capacitățile tale.)

E pe modelul „te duci la fund sau înoți” și trebuie să înveți să înoți, altfel se scufundă o tonă de pacienți odată cu tine. De fapt, totul mi se părea antrenant într-un mod pervers. Sigur că era muncă grea, sigur că programul ajungea la limitele inumanului și sigur că am văzut lucruri care mi-au lăsat cicatrice pe retină până azi, dar eram, de-acum, doctor.

Marti, 3 august 2004

Ziua unu. H' mi-a făcut pachețul pentru prânz. Am un stetoscop* nou, o cămașă nouă și o adresă de e-mail nouă: atom.kay@nhs.net. Îmi face bine să știu că, indiferent ce se întâmplă azi, nimeni nu mă poate acuza că sunt cea mai incompetentă persoană din spital. Și, chiar dacă sunt, pot să dau vina pe Atom.

Deja mă amuz gândindu-mă cum o să destind eu conversația cu povestea asta, dar, mai târziu, la bar, prietena mea Amanda mă taie ca la cărți cu anecdota ei. Numele de familie al Amandei e Saunders-Vest. I-au transcris cratima din nume, așa că adresa ei e amanda.saunderscratimavest@nhs.net.

Miercuri, 18 august 2004

Pacientul OM e tehnician de instalații de încălzire, are 70 de ani și e din Stoke-on-Trent, însă în seara asta Matthew o să fie un profesor german excentric, cu un akzent neconvینător. De fapt, nu doar în seara asta, ci și dimineața, după-amiaza și în fiecare zi a internării lui,

---

* H e jumătatea mea părtașă la suferință de șase luni. Nu vă îngrijorați, n-o să fiți nevoiți să țineți minte un număr uriaș de personaje. Nu suntem în *Urzeala tronurilor*.

** Sunt perfect de acord să explic diverși termeni pe măsură ce apar, dar dacă nu știți ce e un stetoscop, poate că ar fi nimerit să dați cartea cadou mai departe.

grație dementei de care suferă, exacerbată de o infecție a tractului urinar.

Rutina preferată a profesorului OM e să meargă în spatele cohortei care face vizita în saloane, cu halatul spitalicesc înnodat în față, ca un pardesiu alb (plus sau minus chiloți, în caz că ne e poftă de-un bratwurst la micul dejun) și să intervină cu câte un „Da!”, „Zat iz corect!” și, uneori, un „Genial!” ori de câte ori spune un doctor ceva.

Când fac vizita medicii primari și rezidenții, îl escortez imediat înapoi la patul lui și mă asigur că asistentele or să-l țină la plăpumioară vreo două ore. Când merg în turul saloanelor de unul singur, îl las să se țină după mine ceva timp. Nu știu prea bine ce fac și, chiar când știu, n-aș putea spune că am rezerve nețărmurite de încredere, așa că mă ajută destul de mult să am în spate o majoretă expirată care strigă „Zat iz zuper!” când și când.

Azi a făcut caca pe jos lângă mine, așa că, din păcate, a trebuit să-l trec în rezervă.

Luni, 30 august 2004

Orice pierdem în materie de timp liber compensăm cu vârf și îndesat prin poveștile despre pacienți. Azi, la cantina doctorilor*, la masa de prânz, facem schimb de povești despre „simptome” cretine cu care s-au mai prezentat oamenii la spital. Trecând de la unul la altul, auzim că am avut pacienți cu mâncărimi de dinți, cu o ameliorare subită a auzului și cu dureri de braț în timpul urinării. Fiecare primește un hohot de râsete politicos, ca discursul unui demnitar local la o ceremonie de absolvire. Facem turul mesei, continuând versiunea noastră inedită a poveștilor

---

* În cazul persoanelor în vârstă, infecțiile tractului urinar sau orice tip de sepsis ușor le fac s-o ia un pic razna.

** „Cantina doctorilor” se referă fie la zona noastră comună, cu câteva canapele și o masă de biliard jerpelită, fie, dacă ne luăm după aspectul de-a dreptul jalnic, la starea majorității pacienților mei din primele câteva luni.

Narator

21

O să vă cam usture

cu fantome spuse în jurul focului de tabără, până vine rândul lui Seamus, care ne zice că, de dimineață, a consultat pe cineva la camera de gardă care credea că transpiră doar pe o jumătate a feței.

Se lasă pe spătarul scaunului, așteptându-se să cadem pe jos de răs, dar se așterne liniștea. Și liniște. Asta până când toată lumea sare cu gura: „Deci era sindromul Horner?”. Nu a auzit niciodată de el și, ca să fim mai exacti, nici de probabilitatea să indice o tumoare la plămâni. Seamus își împinge scaunul în spate cu un scrâșnet care ne zgârie timpanele și se repede la telefon, să îl cheme pe pacient înapoi la spital. Eu îi termin Twixul.

Vineri, 10 septembrie 2004

Observ că toți pacienții din salon au în foaia de observație pulsul de 60, așa că verific pe furiș tehnica de luare a pulsului pe care o aplică infirmierul. Pune degetul ca să simtă vena, se uită la ceas și numără cu meticulozitate câte secunde se scurg într-un minut.

Duminică, 17 octombrie 2004

Ca să-mi recunosc un pic meritele, nu m-am panicat când pacientul pe care-l consultam într-un salon a început dintr-odată să verse cantități uriașe de sânge, direct pe cămașa mea. Ca să nu-mi recunosc meritele defel, habar n-aveam ce-i de făcut. Am rugat-o pe cea mai apropiată asistentă să-l cheme pe Hugo, rezidentul meu coordonator, care era în salonul alăturat și, între timp, i-am pus un Venflon* și am băgat lichide. Hugo a ajuns la căpătâiul

---

* Venflonul sau canula e un tub de plastic care se vâără în dosul palmei sau la îndoitura brațului, astfel încât să putem perfuza intravenos medicamente sau lichide, cu ajutorul unui picurător. Punerea canulelor e una dintre sarcinile de bază ale stagiarilor, deși am trecut prin facultate fără să fi încercat așa ceva vreodată. În seara de dinaintea primei mele zile ca doctor, unul dintre colegii cu care stăteam în apartamentul din curtea spitalului a furat dintr-un salon o cutie cu vreo 80 de canule și am exersat canularea pe noi câteva ore, până când, în sfârșit, ne-a ieșit. Am arătat ca un ciur câteva zile după.

bolnavului până s-apuc să fac altceva, ceea ce a picat la țanc, dat fiind că în acel moment nu mai aveam nicio idee în cap. Să caut robinetul de închidere al pacientului? Să-i bag pe gât un snop de șervețele de hârtie? Să adaug niște frunze de busuioc și să-l decretez gazpacho?

Hugo a pus diagnosticul de varice esofagiene*, ceea ce-i logic, având în vedere că pacientul avea culoarea lui Homer Simpson – cea din primele serii, când contrastul era mult mai pronunțat și toți arătau ca niște picturi rupestre – și a încercat să oprească sângerarea cu un tub Sengstacken**. În timp ce pacientul se zbătea în fel și chip, încercând să opună rezistență chestiei oribile care îi aluneca pe gât, a țâșnit sânge peste tot: pe mine, pe Hugo, pe pereți, pe perdele și pe tavan. Totul arăta ca un episod deosebit de avangardist din *Changing Rooms****. Cea mai rea parte a fost sunetul. La fiecare suflare a bietului om se auzea zgomotul făcut de sângele care-i năvălea în plămâni, sufocându-l.

Până a ajuns tubul unde trebuie, hemoragia s-a oprit. Sângerarea întotdeauna se oprește în cele din urmă, și de data asta a fost din cel mai dureros motiv. Hugo a pronunțat decesul pacientului, l-a înregistrat în fișă și a rugat-o pe asistentă să informeze familia. Mi-am dezlipit de pe mine hainele îmbibate de sânge și ne-am schimbat, fără niciun cuvânt, în uniforme medicale, în care ne-am petrecut restul gărzii. Deci iat-o, prima moarte la care am asistat în viața mea. Fiecare părticică a fost pe cât de îngrozitoare putea fi. Nimic romantic sau frumos. Și

---

* Varicele sunt niște complicații oribile ale cirozei hepatice – adică, pe scurt, te alegi cu niște vene varicoase uriașe în interiorul esofagului, care se pot rupe în orice moment, sângerând masiv.

** Tub pe care-l bagi adânc pe gât și pe care, când ajunge în poziția potrivită, îl umfli ca pe un balon pentru a produce presiune asupra venelor hemoragice și a opri – Doamne, ajută! – sângerarea.

*** Emisiune TV de amenajări interioare, difuzată de BBC între anii 1996 și 2004, în care două cupluri de vecini sau prieteni fac schimb de case timp de câteva zile și redcorează fiecare o încăpere din locuința celuilalt (n.t.).

sunetul ăla! Hugo m-a scos la o țigară – aveam amândoi mare nevoie să tragem un fum, după cele întâmplute. Și nu mai fumasem niciodată.

Marți, 9 noiembrie 2004

Trezit de un bip la 3 noaptea, în mijlocul primei pauze de somn de o jumate de oră pe care mi-o luasem în ultimele trei ture, ca să prescriu un somnifer unui pacient al cărui somn e, evident, mai important ca al meu. Puterile mele sunt infinit mai profunde decât credeam: ajung în salon, unde îl găsesc pe pacient dormind.

Vineri, 12 noiembrie 2004

Analizele unei paciente internate arată că are probleme cu coagularea sângelui, fără niciun motiv explicabil. Până la urmă, Hugo dezleagă misterul. Tipa lua niște comprimate de sunătoare cumpărate de la un magazin naturist, ca să-și trateze anxietatea. Hugo îi explică pacientei (și, ca să fiu sincer, și mie) că astea interferează cu metabolizarea warfarinei și că problemele de coagulare se vor rezolva de la sine dacă nu mai ia pilulele. Ea e uluită.

— Credeam că dacă sunt doar pe bază de plante nu au cum să-ți facă rău.

La auzul cuvintelor „doar pe bază de plante”, temperatura din încăpere pare să scadă câteva grade și Hugo își reține cu greu un oftat obosit. Clar, nu e prima oară când joacă meciul ăsta.

— Sâmburii de caise conțin cianuri, îi răspunde pe un ton sec. Ciuperca buretelei viperei provoacă decesul în 50 la sută dintre cazuri. Natural nu e neapărat egal cu sigur. Am în grădină o plantă care, dacă doar stai sub ea zece minute, te-a omorât.

Punct ochit, punct lovit: femeia aruncă la coș tabletele.

Mai târziu, în timpul unei colonoscopii, îl întreb despre ce plantă e vorba.

— Nufăr.

Luni, 6 decembrie 2004

Li se cere tuturor doctorilor juniori din spital să semneze o hârtie prin care optăm pentru neaplicarea Directivei europene privind timpul de lucru*, deoarece contractele noastre de muncă o încalcă. Săptămâna asta m-am văzut cu H sub două ore și am lucrat 97, total general. „Încălcarea” directivei e joacă de copii. Contractul meu a înșfăcat-o, a târât-o din pat țipând în toiul nopții și a torturat-o scufundând-o în apă ca pe vrăjitoare.

Joi, 20 ianuarie 2005

Stimate jegule de traficant de droguri,

În ultimele câteva seri a trebuit să internăm trei băieți și fete, toți uscați ca iasca, inconștienți din cauza hipotensiunii și cu electroliții ridicați până la mama dracu’**. Singura legătură dintre aceste persoane e că toți au tras de curând cocaină. Cu toate efectele ei devastatoare asupra inimii și cu toate riscurile de a îngusta septul, cocaina nu le cauzează oamenilor așa ceva. Ce sunt destul de sigur că se petrece aici – și vreau un Nobel sau, în cel mai rău caz, un premiu Pride of Britain dacă

---

* Directiva europeană privind timpul de lucru a fost adoptată ca să ofere niște măsuri legale care să-i oprească pe angajatori de la a-și munci angajații până dau ortul popii, cu ochii cârpiți de somn, și limitează durata turelor la „numai” 48 de ore pe săptămână.

** Electroliții sunt sărurile din sânge – mai ales sodiu, potasiu, clorură și calciu. Dacă nivelul lor ajunge prea mare sau prea mic, organismul are un mod de a te alerta, fie oprindu-ți bătăile inimii, fie băgându-te în comă. Așa isteț e.

am dreptate – e că ți-ai înmulțit marfa cu niște furosemid
pisat, pe care l-ai luat de la mamaie a ta.*

*În afară de faptul că îmi irosești serile și paturile din secție,
mi se pare o practică de afaceri absolut teribilă, să-ți bagi în
spital clienții. Fii amabil și folosește cretă, ca toată lumea.*

Cu aleasă considerație, dr. Adam Kay

Luni, 31 ianuarie 2005

În seara asta am salvat o viață. Am primit un bip să mă duc să văd un pacient de 68 de ani, care nici că putea fi mai aproape de pragul morții – sunase deja la ușă și se uita prin ochiurile de sticlă mată direct în antreul Doamnei cu coasa. Saturația în oxigen** era de 73 la sută. Am bănuiala că, dacă automatul de pe hol n-ar fi fost defect și mi-aș fi cumpărat un Snickers, așa cum intenționam, ar fi fost totul prea târziu.

N-am avut la dispoziție nici măcar câteva secunde, să-mi trec prin minte lista cu protocolul de intervenție în astfel de cazuri – doar am început să fac o operațiune după alta, pe un mod de pilot automat pe care nu știam că-l am. Pus oxigenul, acces intravenos, teste de sânge, gaze în sânge, diuretice, cateter. A început să-și vină în simțiri aproape imediat. Coarda de *bungee* a țâșnit înapoi la un milimetru de asfalt. Scuze, Moarte! În seara asta o să ai un pasager mai puțin la cină! Când a ajuns Hugo, mă simțeam ca Superman.

A urmat revelația, oarecum stranie, că a fost prima oră când am salvat de fapt o viață, în cele cinci luni de

---

* Furosemidul e un diuretic – dacă ai o acumulare de fluide în plămâni sau în țesuturi, de regulă din cauza proastei funcționări a inimii sau a rinichilor, te ajută să o piși. Dacă nu ai nicio acumulare de fluide, cum e cazul aici, te ajută să elimini prin pipi tot conținutul de apă din sânge.

** Saturația în oxigen e procentajul de oxigen în sânge și se măsoară cu clipsul ăla mititel pe care ți-l prind de vârful degetului. Trebuie să fie cât mai apropiată de 100 la sută, în mod clar peste 90 la sută și absolut, dar absolut, peste 80 la sută.

când sunt doctor. Lumea de afară își imaginează că roim prin saloane, producând acte de eroism pe bandă rulantă; chiar și eu credeam la fel înainte de a începe. Adevărul e că, deși zeci, sute de vieți sunt salvate zi de zi în spitale, aproape întotdeauna lucrurile se întâmplă într-o manieră mult mai așezată, pe baza unui efort de echipă. Nu face un doctor o singură manevră, ci se aplică un plan de tratament bine gândit, la care participă un număr mai mic sau mai mare de medici care, la fiecare etapă, verifică dacă pacientul se simte mai bine și, dacă nu, modifică planul.

Totuși, uneori, totul se rezumă la o persoană și azi, pentru prima dată, am fost eu. Hugo pare mulțumit - cât de mulțumit mai e capabil să fie, cel puțin.

— Ei, bine, i-ai mai făcut rost de două săptămâni pe pământ.

Haide, dă-i și supereroului de față o șansă!

Luni, 7 februarie 2005

Mutarea la chirurgie* mi-a făcut cadou prima plagă prin excoriație.**

Pacientul WM are 18 ani și ieșise în oraș să se distreze cu prietenii. După ora la care barurile te aruncă în stradă, s-a pomenit dansând pe acoperișul unei stații de autobuz, de unde a hotărât să coboare la nivelul zero ca pompierii când se dă alarma, folosind un stâlp de iluminat aflat la îndemână. A executat un salt până la stâlp și s-a lăsat să alunece, ca un urs koala. Din păcate însă, a judecat greșit

---

* Stagiarii petrec, în genere, șase luni lucrând la urgențe medicale și șase luni, la urgențe chirurgicale. Când am tras paiul cel mai scurt, am ajuns la urologie.

** Plăgile prin excoriație se întâmplă când, în urma unui traumatism, pielea e jupuită de pe țesuturile subiacente. Sunt caracteristice îndeobște accidentelor de motocicletă, când mâinile motociclistului se freacă de sol. Șobolanii au capacitatea de a-și desprinde un strat de piele de pe coadă, ca să evite capturarea. De ce, exact, am învățat treaba asta la medicină umană, îmi scapă.

textura stâlpului – n-a fost defel descinderea lină la care se aștepta, ci un plonjeu zgrunțuros și agonizant ca un șmirghel de foc. Prin urmare, s-a prezentat la urgențe cu zgârieturi severe pe ambele palme și cu penisul complet jupuit.

Am văzut multe penisuri în scurtul timp petrecut la urologie (și după), dar ăsta era de departe în cel mai rău hal. Merita o cocardă, dacă ai mai fi găsit un locșor unde s-o agăți. Vreo cinci centimetri de uretră, acoperiți cu un strat subțire de carne sângerândă, cu un diametru de jumate de centimetru, poate. Mi-a venit în minte imaginea unui rest de macaroană lipit de fundul castronului, într-un strat de sos de roșii. Poate n-ar trebui să ne surprindă faptul că WM era negru de supărare, iar suferința n-a făcut decât să i se înrăutățească atunci când a întreat dacă-i putem trage pielea la loc pe penis. Domnul Binns, medicul primar, i-a explicat calm că pielea era întinsă uniform, dar pe aproape 3 metri de stâlp, în vestul Londrei.

Narrator

28

Adam Kay

Luni, 21 februarie 2005

Îi fac externarea unei paciente după o laparoscopie* și îi semnez un concediu medical de două săptămâni. Îmi întinde o hârtie de 10 ca să-i dau concediu o lună. Râd, dar femeia e serioasă și ridică oferta la 15. Îi sugerez să meargă la medicul ei de familie, dacă nu se simte suficient de bine încât să meargă la serviciu după două săptămâni.

Clar, trebuie să mă îmbrac mai bine, dacă ăsta e nivelul de șpagă pe care-l atrag. În drum spre casă, mă întreb cât

---

* Aproape orice intervenție chirurgicală abdominală poate fi acum realizată prin laparoscopie, care vine din grecescul „mult, muult mai lent” și constă în inserarea prin niște găurile a unor camere și instrumente minuscule, aflate în vârful unor bețișoare lungi. Procedura e migăloasă și se învață într-un timp îndelungat. Puteți să recreați experiența voi înșivă, înnodându-vă șireturile de la pantofi cu bețișoare chinezești. Și cu ochii închiși. În spațiu.

ar fi trebuit să-mi dea ca să mă înduplece. E dezolant, dar estimez că în jur de 50 de lire.

Luni, 14 martie 2005

Cină în oraș cu H și câțiva amici, la o pizzerie cu un perete de cărămidă aparentă, exagerat de multă lumină de neon, meniuri în mape cu clamă, sistem de comenzi inutil de complicat și complet lipsită de orice personal de servire. Ți se dă un mic dispozitiv care bipăie și vibrează când e gata comanda, la care o iei cătinel, pășind atent pe plăcile de gresie neasortate la mare artă, ca să-ți iei pizza de la un ospătar dezinteresat, care stă liniștit pe scaun, știind prea bine că nimeni n-o să ceară să fie scoși de pe notă cei 12,5% pentru servicii – chiar dacă, în realitate, nu te servește nimeni.

Dispozitivul se pornește, eu fac: „Aoleu!!!” și sar în picioare din reflex. Nu-i vorba că-s leșinat după pizza Fiorentina, ci doar că drăcovenia are fix același volum și ton de apel ca bipăitoarea mea de la spital. H îmi ia pulsul: 95. Se vede treaba că m-am ales cu sindrom de stres post-traumatic de la muncă.

Duminică, 20 martie 2005

Comunicarea de vești proaste nu se rezumă la „Mă tem că e cancer” și „Am făcut tot ce ne-a stat în putință”. Nimic nu te poate pregăti pentru situația în care stai pe scaun în fața ficei unei pacient, ca să-i explici că, în timpul nopții, tatăl ei vârstnic și firav a pățit ceva destul de neplăcut.

A trebuit să-i spun că, ieri-noapte, pacientul din patul de lângă tatăl ei a devenit extrem de agitat și de confuz. Că a crezut că tatăl ei e, de fapt, soția lui. Că, din păcate, până au auzit asistentele toată zarva și au ajuns la locul